

rendelkezésükre álló aránylag szűk helyen áthidalták a Mehring egyébként nagyrértékű bevezetője, s a napjaink közötti teret és — elsőnek a magyar szocialista irodalomban — kis bírálatát adták Szabó Ervin, továbbá Kautsky a zsidókérdésben elfoglalt álláspontjának, végül pedig egészen a fasizmus antiszemitizmusaig vezették el a történetet és a teória fejlődését. Végső soron persze Marx Zsidókérdése a legkitűnőbb előszóval sem adhatja meg azokat a részletekbe menő felismeréseket, amelyeknek reményében a kevésbé tájékozott olvasó kezébe veszi a könyvet, — már csak azért sem, mert hiszen az előszó természeténél fogva csak az eredeti mű interpretálására szorítkozhatik. De ha gondolkozik az olvasottakon, talán így is felkél az olvasóban az a meggyőződés, hogy jó irányban kereste a probléma helyes elemzését és annál nagyobb érdeklődéssel fogad majd olyan nagyobb művet, amely már teljesen önállóan és a fasizmus napjainak szemszögéből veszi vizsgálat alá a zsidókérdés kintzó társadalmi betegségét.

(Budapest)

Bálint Endre

AZ ÚJ FOTOGRAFIA című könyvében Roth László¹ a fotográfiát mint a felépítmény egyik tartalmát nem veszi ki a társadalmi, illetve gazdasági és politikai vonatkozások összegéből, hanem minden vonatkozásban azok függvényeként mutatja be. A könyv már azért is hűzágpótló, mert a fényképezést minden irányból úgy a fejlődés, mint a technika oldaláról, bemutatja; szakszerű felvilágosítással szolgál a fény és a világítás, a mozgás szerepéről; tájékoztat a fénykép s a különböző korjelenségek viszonyairól; beszél a pszichoanalízis és szuggeszció mesterségbeli alkalmazásáról; ismerteti a fénykép fajtáit, (portré-, divat-, reklám-, riport-, szoció-fotó és filmfotográfia) mindent és mindenkor a szilárd világnézeti állásfoglalás szemszögéből. Ebben az összefüggésben azután elemzés alá veszi a polgári vásári fényképezést s a dokumentumok sorával bizonyítja igazát a Váci uccs s a Kärtner-strasse márkás szalonfényképészeivel szemben, akik a „tiszta művészet“ jelszavával a pornografikus revü-fényképezést vezették be és tették általánossá. Ilyen körülmények közt nem marad adós a következmények levonásával s a fotográfiát mint osztályművészetet méri le. Ebben az értelemben R. L. szerint a fotó lencse művészi és történelmi feladata: a változtatás szolgálata. — Említésre méltók a könyv fotó illusztrációi, melyekben R. L. elméletileg kifejett álláspontját valósítja meg maradék nélkül.

(Cluj)

M. N. J.

L A P O K, F O L Y Ó I R A T O K

ROMÁNIAI HANGOK

Goga Octavian lapja a ȚARA NOASTRA a jobboldali, „antidemokratikus“ árral sodródva írja: „Száznegyvenöt éve, amióta a francia forradalom világgárépítette az Emberi Jogok Deklarációját... a demokrácia bebizonyíthatta... hogy egyszerű hazugság az elgondolásban és vaskos lehetetlenség a gyakorlatban. Egyetlen nép, egyetlen állam se fejlődött abban a gyorsított tempóban, ahogy azt eleinte elképzelték és nem volt képes megteremteni a maga számára azt a csekély lelki nyugalmat és rendet, amellyel joga lett volna ahhoz, hogy kielégített és boldog lehessen.“ Majd: „... a demokrácia általános

¹ Roth László: Az új fotográfia, Victoria, Timișoara, 1933.